

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Научна област 3. Социални, стопански и правни науки;

в професионално направление 3.8. Икономика; научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

Изготвил становището: доцент д-р Николай Пенев Иванов, Тракийски университет, Стопански факултет, Стара Загора, научна област 3. Социални, стопански и правни науки; в професионално направление: 3.8. Икономика; научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“.

Основание за написване на становището: Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“, гр. Свищов 477/12.07.2025 г. за включване в състава на научно жури и Правилник за прилагане на ЗРАС на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: Васил Пламенов Василев, D010221237, докторант от Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8 „Икономика“; Докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

Тема на дисертационния труд: „Бизнес поведение на транспортните фирми в условията на пазарна аномалия“.

1. Общо представяне на дисертационния труд, преценка на формата и съдържанието му

Предоставеният за оценка дисертационен труд на докторант Васил Пламенов Василев на тема „Бизнес поведение на транспортните фирми в условията на пазарна аномалия“ е логически обвързано, задълбочено и широкообхватно научно изследване, разработено в общ обем от 153 стандартни страници и се състои от: въведение, три глави, заключение, използвана литература и приложения. Дисертацията е онагледена и съдържа 24 таблици и 27 фигури. Чрез тях докторанта коректно е систематизирал и обективно представил получените резултати на дисертационното изследване.

Избраната тема е дисертабилна и позволява да се направят аргументирани изводи, предложения и да бъдат формулирани приносни аспекти. Темата има както теоретично, така и практическо приложение. Докторанта достатъчно аргументирано обосновава актуалността и значимостта на научното изследване, като подкрепя тезата си с резултати от конкретни изследвания.

Използваният изследователски инструментариум, обхващащ различни методи и подходи, е подходящ за целта и задачите на изследването, и е приложен коректно. Научният инструментариум е подходящ за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи. Изследователските методи са подходящо подбрани. Възприетите ограничителни условия прецизират изследователската рамка.

Изследователските методи са подходящо подбрани. Възприетите ограничителни условия прецизират изследователската рамка. Източниците на информация са съвременни. Те се подпомагат и от собствените изследвания от автора.

Уводът съдържа всички необходими елементи. Правилно са определени обекта и предмета, изследователската цел и задачи. Изследването е добре балансирано в структурно отношение. Дисертационният труд е правилно построен, което позволява с необходимата логическа последователност да се изследва бизнес поведението на транспортните фирми в условията на пазарна аномалия.

Изследваният проблем, с неговите цел, обект, предмет, задачи, теза и постигнатите резултати, формулираните изводи и препоръки, са заявка за лесна практическа приложимост в реална бизнес среда на апробираните от автора стратегии и тактики за управление и развитие на транспортните фирми в условия на пазарна аномалия.

Целта и задачите на дисертационния труд са свързани с изследователската теза и са в основата на добре композираната структура и съдържание на дисертационния труд. Задачите ясно определят направленията, в които е развита разработката. Докторанта достатъчно аргументирано обосновава актуалността и значимостта на научното изследване, като подкрепя тезата си с резултати от конкретни изследвания. Обектът и предметът на дисертационния труд са ясно формулирани, което предполага разкриване на добри практики и решения, които биха били полезни за бизнеса.

В библиографската справка се включват 135 източника. Използваната литература, която е проучена от докторанта в процеса на изследване се състои от заглавия на кирилица и латиница. Направен е много добър опит да се демонстрира осведоменост на автора с изследванията по темата, както от български, така и от чуждестранни автори. Източниците отговарят на тематичната насоченост, като не е установено недобросъвестно използване на чужди текстове.

Приложенията, включващи в най-съществената си част анкетната карта, подкрепят и илюстрират констатациите на автора, като са предпоставка за формулирането на съществени изводи и препоръки за усъвършенстване бизнес поведението на транспортните фирми.

Считам, че докторанта излага категорично своите научни позиции, което дава възможност да се очертаят и приносните моменти с теоретичен и практико-приложен характер в дисертационния труд.

2.Обща научна и съдържателна оценка на разработката

За обект на изследване се определя транспортният сектор в България и неговото развитие в различни икономически условия.

Предметът на дисертационното изследване е акцентиран върху транспортния сектор, който е стратегически център на икономическа активност. Анализира се въздействието на транспортния сектор и транспортна инфраструктура върху икономическия разтеж в условията на пазарни аномалии, предизвикани от непредвидени икономически кризи.

Изследователската теза е добре формулирана, като авторът защитава в дисертационния труд, че безспорната взаимозависимост между транспорта и устойчивия икономически растеж налага необходимостта от преодоляване на възникващи предизвикателства пред транспортните бизнес единици в условията на пазарна аномалия, предвиждане на промените, преосмисляне на установения модел на

пазарно поведение и откриване на възможности за иновативни подходи на пазара на транспортни услуги.

Основната цел е адекватна на предмета и обекта на изследване, като тя е свързана с анализирането на основните форми на проявление и механизми на въздействие на транспорта и транспортната инфраструктура върху развитието на икономическата система, оценка на развитието на транспортния сектор в България и оценка поведението на фирмите от транспортния сектор в условията на пазарна аномалия.

Целта и задачите на изследването са прецизно формулирани, което е предпоставка за задълбочени изводи и препоръки. Езикът и стилът на изложението в дисертационния труд са на добро равнище. Не се установяват повторения и отклонения в изложението. Трудът е правилно структуриран. Налице е съразмерност на отделните му части. Научният инструментариум е подходящ за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи. В методически аспект изследването се базира върху използването и прилагането на сравнителния анализ, методите на дедукцията и индукцията, сезонна проекция, графичен метод, статистическите методи за анализ, дескриптивна статистика, регресионен и корелационен анализ и др. Счита се, че използваните подходи и методи са подходящи. Те са предоставили средства за систематизиране на опит, знания и идеи, като лесно са приложени в изследването.

Използваните литературни източници са акуратно цитирани в съответствие с изискванията. Не са установени съществени отклонения от нормите на научната и професионална етика.

3. Съдържание на дисертационния труд

В **глава първа** автора изследва социално-икономическите измерения на транспорта.

Разгледани са въпроси, касаещи спецификата на влияние на транспорта върху икономическото развитие в исторически план, механизмите за въздействие на транспорта върху икономическото развитие и спецификата на транспортните услуги. На основата на литературен преглед е осъществена оценка въздействието и сферите на въздействие на транспортната инфраструктура върху икономическия растеж. Анализирани са вижданията относно показателите за измерения на устойчивото развитие на транспортния сектор и индикаторите за устойчив транспорт.

В **глава втора** акцента е върху установяване социално-икономическите параметри на транспортния сектор в България. Характеризирана е средата и тенденциите в развитието на транспортния сектор на България на основата на установената динамика на основните икономически показатели и на превозените товари по видове транспорт за периода 2012 – 2023 г. Осъществен е сравнителен анализ на развитието на товарния автомобилен транспорт в рамките на ЕС (2012 – 2022 г.).

В **трета глава** има практико-приложен аспект на научното изследване в дисертацията. Изследвани са диспропорциите в развитието и предизвикателства пред сектора на транспорта в световен мащаб, следствие от въведените ограничения пред транспортния сектор по време на пандемията от COVID-19. Степента на въздействие на пандемията от Covid – 19 върху устойчивото развитие на транспортните бизнес единици в България е „измерено“ на основата на проведено анкетно проучване.

Изведени са бариерите и възможностите за развитие на транспортните фирми в България в пост пандемичния период.

Обобщеният ми извод е, че дисертационен труд е цялостно, завършено, добре структурирано изследване със значими научни и научно-приложни резултати по актуален и значим проблем, което показва, че докторанта е способен самостоятелно да осъществява научни изследвания.

4. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представени са 2 доклада и 1 студия. Публикациите са обвързани с дисертацията, като осигуряват нужната публичност на постиженията на автора. Публикациите са основно самостоятелни. Справка за цитирания не е представена.

5. Приноси на дисертационния труд – научни и научно-приложни

Приемам формулираните от докторант Васил Василев основни резултати и приноси моменти, съдържащи се в дисертационния труд. Приносите в дисертационния труд могат да бъдат разделени на научни и научно-приложни. Приемам приносите като реални, достоверни и доказани в хода на дисертационното изследване.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат в размер на 31 страници, представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Авторефератът е представен в синтезиран вид, който отговаря на изискванията. Написан е на ясен, разбираем и издържан в научно отношение стил, като отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта. Авторефератът съдържа необходимата логическа последователност. В него са включени общата характеристика на разработката, структурата и съдържанието, кратко изложение на дисертационния труд, основни изводи и препоръки, приносите и публикациите по темата.

7. Мнения, препоръки и бележки

По отношение на дисертационния труд нямам съществени критични бележки и препоръки. Ще си позволя да направя препоръка към докторанта - след понататъшно задълбочаване и разширяване на изследванията по темата, разработката да бъде публикувана под форма на монография с оглед достигането ѝ до по-широк кръг заинтересовани експерти и по-широк кръг от читатели у нас по проблемите на транспорта. В заключение, в бъдещата научна дейност на автора е добре да се публикува изследванията си в специализирани, реферирани и индексирани научни издания.

Посочените забележки, препоръки, както и изложените оценки в настоящото становище не намаляват стойността на анализирания материал, а следва да се възприемат като препоръки в бъдещото развитие.

8. Обобщено заключение и оценка

Дисертационният труд на докторант Васил Пламенов Василев на тема: „Бизнес поведение на транспортните фирми в условията на пазарна аномалия“ е завършено самостоятелно научно изследване. Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд обогатяват научното знание и подпомагат практиката.

Посочените резултати и научни приноси, съдържащи се в дисертационния

труд дават основание за извода, че той напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичният състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов относно присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Представените ми материали за изготвянето на настоящото становище, отговарят на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов.

На основа на гореизложеното, оценявам положително разработката и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Васил Пламенов Василев в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“; професионално направление 3.8 „Икономика“; Докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“

25.08.2025 г.
гр. Ст. Загора

Изготвил становище:

(доц. д-р Николай Иванов)